

ROMEVA, RAÜL (presoner)

I et comences a interessar pel personatge un dia fa molts anys pel seu treball magistral “Lliçons d’una guerra”, sobre el conflicte dels Balcans. No en va l’home s’hi va dedicar molt de temps, i tu també. Aleshores la proximitat es fa senzilla.

Però la seva feina va més enllà, i a part de ser doctor en relacions internacionals i llicenciat en ciències econòmiques, el seu currículum esdevé llarg, infinit. Un home culte, de ben segur exemplar.

I un bon dia fins tens l’honor de col·laborar amb ell en un petit projecte a Bòsnia, perquè els Balcans enganxen com un imant, i costa tant dir que no...

Però un mal dia les coses es torcen, i els més grans lluitadors pels drets humans en són també les primeres víctimes, perquè d’incultes i analfabets el món n’és ple. Com si la humanitat no hagi avançat gaire, com si surti a compte la violència i la salvatgia per davant de l’estudi i la noblesa.

I amb el cor encongit marxem plegats cap a Espanya, de nit, per carretera, com delinqüents comuns i vulgars passant per l’ombra, en direcció a la inquisició dels nostres temps.

I recordes el darrer moment, en un soterrani de Madrid, apunt d’enfilar-se a un cotxe amb un bitllet sense tornada. I li guaites la mirada, i el veus trist, tot i que ferm. Elegant, digne.

I li dones les gràcies per tot, i li fas una abraçada que els dos sabem de comiat, i notes el tacte brutal i sincer dels homes més dignes que algú arrabassa al sentit comú. El silenci a prop de les clavegueres de l’estat. Moments terrorífics que se’t graven a la pell, agulles que se’t claven molt endins.

I passen els dies i les nits, ell a la seva cel·la de sostre glaçat, tu a la teva sota el cel negre.

I avui et retrobes amb la seva companya, la Diana, una dona a l’alçada d’aquell home tan fora de sèrie. I et rep amb una abraçada que et desmunta per dintre. Deuen fer classes aquesta gent?

I t’explica com pensa tant en aquell viatge de tornada també de nit, com si fóssim delinqüents, sense en Raül, sense els altres presos. I com vam riure en aquella gasolinera, qui sap si en aquell intent desesperat per mantenir la felicitat, o qui sap si per no plorar.

I caminem junts una estona mentre la gent del carrer els crida que no estan sols. I se li escapen les llàgrimes, perquè de vegades l’escalf de la gent arriba a cremar-te tant... Però també perquè hi ha lliçons – com aquelles de la guerra– que fan que el món avanci en camins de solidaritat real, de gran bellesa, de mestratge total.

I tu te’n tornes de sobte dins d’aquella furgoneta feta pols durant aquell viatge tan trist de Madrid a Barcelona, quan li vas proposar una anada a Bòsnia quan en Raül torni a ser lliure, i ella t’explicava que no hi havia pogut tornar mai, perquè hi ha gent amb una sensibilitat especial, que lluita ferotgement contra la violència, contra la injustícia, des de la política, des de l’estudi, des del diàleg i la no violència. Però a qui la guerra afecta tant...

Gent que avui són a la presó per tots nosaltres. Gent que no oblidaràs mai